

КАФЕДРА МАЙСТЕРНОСТІ АКТОРА ТА
РЕЖИСУРИ ДРАМАТИЧНОГО ТЕАТРУ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

КАФЕДРА МАЙСТЕРНОСТІ АКТОРА ТА
РЕЖИСУРИ ТЕАТРУ АНІМАЦІЇ

КАФЕДРА ТЕАТРОЗНАВСТВА

СИЛАБУС

ПРАКТИКА ЗА ФАХОМ

Освітній рівень	Другий (магістерський)	Курс	1-2
Ступінь освіти	Магістр	Семестр	1-3
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	ECTS	6
Спеціальність	026 Сценічне мистецтво	Аудиторних годин	84
Освітньо-професійна програма	Сценічне мистецтво	Семінари	-
Статус	Обов'язкова	Практичні	84
		Індивідуальні	-
		Самостійна робота	96
		Семестровий контроль	Залік - 1, 2, 3 сем.

Інформація про викладача

ПІБ, посада	Інюточкін Олександр Олександрович, професор, заслужений діяч мистецтв України
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Iniutochkin.pdf
E-mail	a.inutochkin@gmail.com

ПІБ, посада	Лобанов Анатолій Петрович, професор кафедри, доцент, заслужений артист України
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Drama/Lobanov_2022.pdf
e-mail	aplobanov@ukr.net

ПІБ, посада	Коваль Ігор Миколайович, кандидат економічних наук, старший викладач, заслужений діяч мистецтв України
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Drama/Koval_2022.pdf
e-mail	Igorkoval6767@gmail.com

ПІБ, посада	Мізяк Віталій Дмитрович, кандидат мистецтвознавства, старший викладач
--------------------	--

Профіль викладача	
e-mail	vit.mizyak@gmail.com

ПІБ, посада	Богатирьова Олександра Юріївна, старший викладач, заслужена артистка України.
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Drama/Bogatyryova_2022.pdf
e-mail	alexandrabogatyreva65@gmail.com

ПІБ, посада	Дмитрієва Оксана Федорівна, доцент кафедри, заслужена артистка АР Крим
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Dmitrieva.pdf
e-mail	dmitrieva.oksana777@gmail.com

ПІБ, посада	Фесенко Світлана Яківна, доцент
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Fesenko.pdf
e-mail	fesenko833@gmail.com

ПІБ, посада	Щукіна Юлія Петрівна, кандидатка мистецтвознавства, старша викладачка
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Schukina.pdf
e-mail	kovalenko_752016@ukr.net

Анотація навчальної дисципліни.

Силабус складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів. Силабус укладено відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчання. Силабус визначає обсяги знань, які повинні опанувати магістри відповідно до вимог освітньо-професійної програми, алгоритму проходження «Практики за фахом», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень.

Метою практики є закріплення теоретичних знань, отриманих студентами у процесі навчання; засвоєння функціональних обов'язків, необхідних для професійної діяльності у сфері сценічного мистецтва, а саме організаційно-сценічний та творчий аспекти; формування уміння і навичок прийняття самостійних рішень в процесі професійної діяльності; виховання потреби систематично розширювати, вдосконалювати та поновлювати свої знання різнобічно їх застосовувати у практичній діяльності, а також аналізувати, удосконалювати та трансформувати.

Завдання практики полягають у тому, щоб:

- розвивати у здобувачів вищої освіти творчу активність;
- формувати вміння генерувати інноваційні творчі ідеї у сфері сценічного мистецтва;
- розв'язувати складні творчі мистецькі завдання у широких мультидисциплінарних контекстах;
- управляти робочими і навчальними процесами у складних непередбачуваних умовах, що потребують нових стратегічних підходів.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні **знати**:

- структурну парадигму навчальної дисципліни;

- організацію діяльності професійного спрямування та її специфічні особливості;
- методологію та форму здійснення професійної діяльності;
- ментальні та етичні засади професійного спілкування та взаємовідносин;
- лексикон та професійну термінологію;
- фахові права та обов'язки.

Уміти:

- аналізувати результати професійної діяльності на усіх етапах її виконання;
- самостійно розробляти планування та виконання професійних завдань;
- здійснювати організацію процесів спрямованих на досягнення необхідного результату;
- розробляти, організовувати та брати участь у різноманітних творчих акціях, проєктах, мистецько-освітніх заходах у сфері сценічного мистецтва відповідно до фахових компетентностей;
- накопичувати та систематизувати практичний досвід для подальшої роботи;
- дотримуватися етичних норм і правил поведінки при виконанні професійних обов'язків.

Здобуті знання та вміння забезпечують формування таких **компетентностей**:

ЗК2. Здатність застосовувати фундаментальні знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Здатність оперувати новітніми комунікаційно-інформаційними технологіями в процесі проєктування та реалізації художньої ідеї, осмислення творчого результату.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати професійні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації.

ЗК8. Здатність працювати як в команді так і автономно.

ЗК9. Здатність розробляти та управляти проєктами, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності (СК):

СК1. Здатність до комплексного розв'язання складних професійних проблем в галузі сценічної інноваційної діяльності при глибокому переосмисленні наявних та створенні нових знань та професійної практики.

СК2. Здатність управляти процесами у творчо-виробничій сценічній діяльності або навчанні.

СК3. Здатність брати відповідальність за внесок до професійних знань і практик та оцінювання результатів діяльності колективу (творчого, навчального).

СК4. Здатність до ініціювання інноваційних сценічних проєктів, фестивалів та конкурсної діяльності, пропагування кращих зразків національної та світової сценічної спадщини.

СК5. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.

СК9. Здатність застосовувати основи педагогіки та психології у навчально-виховному процесі у вищих навчальних закладах мистецької освіти.

СК10. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **програмних результатів навчання**:

ПРН1. Володіти на високому рівні культурою мислення, здатністю до узагальнення, аналізу і синтезу в професійній діяльності.

ПРН2. Вільно оперувати всім комплексом отриманих знань у сфері практичної професійної та дослідницької діяльності.

ПРН5. Знати основні правові, економічні норми вітчизняного та міжнародного права в області театрального менеджменту.

ПРН7. Вільно вести на іноземних мовах бесіду-діалог за фахом; перекладати фахові тексти без словника.

ПРН8. Оцінювати нову ситуацію та здійснювати пошук можливостей до адаптації та дії в її умовах.

ПРН9. Виявляти здатність до генерування нових ідей.

ПРН10. Виявляти, ставити та вирішувати проблеми, аналізувати проблемні ситуації у професійній діяльності й приймати обґрунтовані рішення для їх розв'язання.

ПРН11. Оцінювати досягнення художньої культури в історичному контексті, здійснювати аргументований критичний аналіз творів сценічного мистецтва, осмислювати тенденції сучасних культурно-мистецьких процесів.

ПРН16. Знаходити відповідні засоби презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.

ПРН17. Вміти розробляти, планувати й реалізовувати художньо-мистецькі та науково-дослідницькі проекти, які спрямовані на популяризацію історичних досягнень українського й світового сценічного мистецтва, пропагувати високохудожні твори сучасного мистецтва.

ПРН18. Координувати та вдосконалювати процеси у творчо-виробничій сценічній діяльності або навчанні.

ПРН19. Брати відповідальність за внесок до професійних знань і практик та оцінювання результатів діяльності колективу (творчого, навчального).

ПРН20. Здійснювати спілкування в діалоговому режимі з широкою професійною та науковою спільнотою та громадськістю щодо питань сценічного мистецтва в т.ч. і на міжнародному рівні.

ПРН21. Передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і не фахівцям. Самостійно розробляти педагогічні методики викладання фахових дисциплін (практичну і теоретичну їх складові).

ПРН22. Застосовувати основи педагогіки та психології у навчально-виховному процесі у вищих навчальних закладах мистецької освіти. Знати принципи реалізації освітніх програм у вищій школі, види педагогічної діяльності і методичної роботи у вищій школі, методики навчання, які тут використовуються.

ПРН23. Презентувати на громадських форумах, конференціях лабораторіях продукт власної творчості, працювати з документами творчих грантів та організацій у сфері культурного менеджменту.

Порядок організації і керівництво практикою:

Відповідальність за організацію, проведення і контроль практики за фахом покладається на керівників практики призначених кафедрою. Навчально-методичне забезпечення та виконання програм практики забезпечує відповідна кафедра. До керівництва практикою студентів залучаються досвідчені викладачі кафедри, що мають наукові ступені та вчені звання.

Керівник практики перед початком практики за фахом:

- визначає цілі та завдання практики;
- контролює підготовленість бази практики та до прибуття студента практиканта проводить відповідні організаційні заходи, пов'язані з підготовкою необхідних дидактичних матеріалів;
- проводить інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки;
- повідомляє студентам про систему звітності з практики, яка затверджена кафедрою;
- за згодою наукових керівників магістерських робіт забезпечує високу якість її проходження згідно з програмою;
- контролює забезпечення необхідних умов роботи студентів і проведення з ними інструктажів з охорони праці;
- контролює виконання студентами-практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку, веде або організовує ведення журналу відвідування студентами занять;
- у складі комісії приймає диференційовані заліки з практики;

- інформує завідуючого кафедрою щодо проведення практики, надає зауваження та пропозиції щодо поліпшення практики студентів.

Студенти при проходженні практики за фахом зобов'язані:

- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та рекомендаціями її керівників;
- вивчити і дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно скласти звіт проходження практики.

Перелік завдань практики:

1. Загальні положення. Завдання практики, інструкції, вимоги для заповнення документації.
2. Презентація задуму по створенню творчого проєкту.
3. Планування відвідування заходів професійного спрямування (репетиції, майстер-класи, воркшопи, науково-освітні та мистецькі форуми, тощо).
4. Планування відвідування занять дисциплін за фахом.
5. Підготовка та проведення заняття/ репетиції/ майстер-класу.
6. Організація та демонстрація творчого проєкту.
7. захист концепції (задуму) кваліфікаційної роботи / творчого проєкту.
8. Презентація результатів практики за фахом (звіту та щоденника практики).

Форми та технології навчання

Студенто-центроване навчання, самостійна робота, навчання на основі досліджень. Викладання проводиться у вигляді: практичних занять, консультації з викладачами, презентації творчого проєкту, захист звітних документів проходження практики.

Навчальні ресурси

Навчальні аудиторії, репетиційні майданчики, відділ технічних засобів навчання, навчальна лабораторія медіа-технологій (фонотека, відеотека), гаджети, точки бездротового доступу до мережі Інтернет, інтернет ресурси, кабінет історії театру, бібліотека. Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у Messenger, Moodle, Google Classroom тощо.

Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для диференційованого заліку	для заліку
90–100	A	відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
74–81	C	задовільно	
64–73	D		
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань студентів

90–100–А – відмінно - здобувач вищої освіти демонструє абсолютне розуміння матеріалу, сформованість і стійкість використовуваних умінь і навичок, високий рівень свідомого мислення та мовної підготовки у роботі над викладенням матеріалу, високий рівень емоційного та змістовного наповнення, розкрито зміст матеріалу в повному обсязі, відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок, яскрава реалізація здібностей, умінь та навичок, що використовуються при публічній демонстрації.

82–89–В – добре - вище середнього рівня, лише з незначною кількістю помилок, які здобувач вищої освіти легко зможе виправити після зауважень викладача, демонструє достатньо високий рівень свідомого мислення та мовної підготовки над поставленими завданнями без суттєвих недоліків та помилок, наявність адекватної реалізації власного задуму та елементів особистої інтерпретації матеріалу, достатньо високий рівень емоційного наповнення та творчої співпраці з викладачем, значна узгодженість, достатня сформованість умінь і навичок, що використовуються при публічній демонстрації, але недостатня їх стійкість, зміст матеріалу розкрито досить точно і виразно.

75–81–С – добре - в цілому правильна робота, здобувач вищої освіти демонструє розвинутий рівень свідомого мислення та належний рівень мовної підготовки при створенні художнього образу, але має незначні недоліки чи помилки, або деякі неточності, що можливо виправити при подальшому навчанні, адекватно реалізує поставлені задачі, але/або не має власної інтерпретації, або вона непереконлива, частково не закріплено умінь та навички, можливі незначні помилки у формулюваннях та поясненнях матеріалу, достатній рівень емоційного наповнення та узгодженості з викладачем, навички та вміння, що використовуються при публічній демонстрації сформовані, але проявляються епізодично, матеріал донесено непогано, але моментами не досить точно та виразно.

64–74–D – достатньо задовільно - здобувач вищої освіти демонструє в цілому достатній рівень підготовки, має достатній рівень емоційного наповнення викладення матеріалу, власна інтерпретація відсутня, достатній рівень координації зауважень, демонструє достатню сформованість умінь і навичок, що використовуються при публічній демонстрації але не має стабільності, умінь та навички ще не доведено до автоматизму, непогано, але зі значною кількістю недоліків, матеріал розкрито неточно і невиразно.

60–63–E – задовільно - здобувач вищої освіти демонструє посередню підготовку, наявні значні помилки у роботі над матеріалом та його викладенні на усіх етапах виконання поставленого завдання, має посередні навички та відсутність їх розвитку упродовж навчання, посередній рівень емоційного наповнення при викладенні необхідного матеріалу, низький рівень координації зауважень, виконання задовольняє мінімальні критерії, суттєва кількість помилок, зміст матеріалу розкрито мінімально.

35–59–FX – незадовільно (з можливістю повторного складання) - здобувач вищої освіти демонструє низький рівень підготовки, наявні значні помилки при викладенні матеріалу, що вказують на суттєву не досвідченість у обраному матеріалі, не пояснює обраний матеріал, має значні прогалини у побудові спілкування з аудиторією, але розуміє, що потрібно комплексно попрацювати над обраним матеріалом перед тим, як перескласти, доопрацювати зміст матеріалу, не впевнене виконання.

0–34–F – дуже незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) - програма не опанована, необхідні навички майже не застосовуються, викладення матеріалу сформовано на початковому рівні, необхідна серйозна подальша робота, обов'язковим є повторний курс.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для студентів з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь студентів у міжнародних та вітчизняних театральних фестивалях, мистецьких резиденціях, майстер-класах, воркшопах, круглих столах, конференціях, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика курсу

Робота має відповідати вимогам «Положення ХНУМ імені І. П. Котляревського про академічну доброчесність» та «Кодексу академічної доброчесності ХНУМ імені І. П. Котляревського».

Рекомендована література:

1. Акторська майстерність: тренінг: навчально-методичний посібник. / В. А. Хім'як. – Тернопіль: ТЗОВ «Терно-граф», 2014. – 96 с.
2. Алан та Барбара Піз Мова рухів тіла. Розширене видання. Львів: КМ-Букс, 2017. 416 с.
3. Безгін О. І. Система управління театральною справою : навч. пос. Київ, 2003. Безгін І. Мистецтво і ринок. Київ, 2005.
4. Безгін О.І. (керівник), Бернадська Г. Є., Берунова Л. О., Кочарян І. С., Успенська О.Ю. Матеріальна підтримка культурних проєктів: світовий досвід та можливості застосування в Україні. Київ, 2010.
5. Берегова О. М. Сучасні комунікації в культурі України : навчальний посібник. К. : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2006. 178 с.
6. Брук Пітер: Жодних секретів. Думки про акторську майстерність і театр. Переклад з англ. Я. Винницька, О. Матвієнко. – Львів: 2005. – 136 с.
7. Гоулман Д. Емоційний інтелект. Харків: Віват, 2019. 512 с.
8. Гра по-новому, навчання по-іншому : методичний посібник / упор. О. Рома – The LEGO Foundation. Київ, 2018. 44 с.
9. Джим Лоер, Тоні Шварц. Життя на повній потужності! Управління енергією – ключ до високої ефективності, здоров'я та щастя. М.: Манн, Іванов та Фербер, 2014. 151с.
10. Клековкін О. Ю. Mise en scène: Ідеї. Концепції. Напрями. Ін-т проблем сучас. мистец. НАМ України. Київ : Видавництво «Фенікс», 2017. 800 с.
http://www.mari.kiev.ua/sites/default/files/inline-images/pdfs/Klekovkin-MISE_EN_SCENE-text.pdf
11. Кабула О. Становлення та розвиток українського театру: історико- педагогічний аспект [Електронний ресурс] / О. Кабула // Культура України. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ic.ac.kharkov.ua/RIO/kultura44/34.pdf>
12. Мельник Є. Техніка театального мистецтва. – Львів: 1938. – 126 с.
13. Олійник Л. А. Спільне виховання акторів і режисерів / Л. А. Олійник // По той бік очей. – К., 2003. – 40 с.
14. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін) / Г.М. Падалка. – Київ : Освіта Україна, 2008. – 274 с.
15. Роменець В. А. Психологія творчості: Навч. посібник. 3-те вид. //К.: Либідь, 2004. – 288 с.
16. Сисоєва С.О. Основи педагогічної творчості: Підручник. – К.: Міленіум, 2006.- 346 с.
17. Судомир Оксана. Антропология в руках режисера (театр Ірини Волицької) // Курбасівські читання. К.: ДЦТМ імені Леся Курбаса, 2010. № 5. С. 131-145. Режим доступу: http://www.kurbas.org.ua/projects/kurb_chyt_5/131-145.pdf
18. Татаревич Г. Етикет і ментальність // Дивослово. 1998. No 3. С. 18-19.
19. Erika Fischer-Lichte The Transformative Power of Performance: A New Aesthetics, Routledge, 2008. Режим доступу: <https://dr2014theatretheory.files.wordpress.com/2015/09/fischer-lichte-c1-c2.pdf>
20. Hans-Thies Lehmann, Postdramatic Theatre, Routledge, 2006. Режим доступу: https://monoskop.org/images/2/2d/Lehmann_Hans-Thies_Postdramatic_Theatre.pdf

Інтернет-ресурси

1. Безпечний театр. Лабораторія нових правил гри. URL: <https://paradefest.com.ua/laboratory/>
2. Вебінари. Програми 2021 року. Програма «Аналітика культури». URL: https://www.youtube.com/watch?v=IDp82tdOw_M
3. Закон України про театри і театральну справу [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2605-15#Text>.
4. Курс проєктний менеджмент в культурі [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.culturepartnership.eu/ua/publishing/project-management/lecture-17-1>
5. Міжнародний фонд Відродження URL: <https://www.irf.ua/grants/contests/>
6. Український культурний фонд. URL: <https://uaculture.org/research/>
7. Український театр: шлях до себе. Здобутки. Виклики. Проблеми. URL: https://nstdu.com.ua/wp-content/uploads/2019/02/Doslidjennya_UKR_PDF_Final.pdf
8. Center for applied theatre. URL: <https://centerforappliedtheatre.org/what-is-applied-theatre/>
9. EditEd By Monica PrEndErgast and Juliana saxton intErnational casE studiEs and challEngEs for PracticE theatre applied. URL: https://www.academia.edu/23033379/EditEd_By_Monica_PrEndErgast_and_Juliana_saxton_intErnational_casE_studiEs_and_challEngEs_for_PracticE_theatre_applied
10. Jam Factory Art Center. URL: <https://jamfactory.ua/ua/about/#/>
11. House of Europe URL: <https://houseofeurope.org.ua/>
12. PARADE FEST. URL: <https://paradefest.com.ua/>
13. The International Federation for Theatre Research. URL: <https://iftr.org/>